

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Ankara, 06.04.2021

BARO BAŞKANLIĞI

.....

DUYURU NO:2021/17

Konu: “Avukatlar İçin Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Yükümlülüklerle İlişkin Temel Esaslar” Yükümlülük Rehberi Hakkında.

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 27/12/2020 tarihli ve 7262 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle değişik 2. maddesinin d fıkrasında “9/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrası ile alternatif uyumsuzluk çözüm yolları kapsamında ifa edilen mesleki çalışmalar nedeniyle edinilen bilgiler hariç olmak üzere, taşınmaz alım satımı, sınırlı ayni hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlerine ilişkin finansal işlemlerin gerçekleştirilmesi, banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplar ile bu hesaplarda yer alan varlıkların idaresi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest avukatlar” yükümlü olarak sayılmaktadır.

Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK)’ndan alınan yazıda FATF (Uluslararası Mali Eylem Görev Gücü) kriterleri ve tavsiyeleri kapsamında yükümlü kapsamına alınan meslektaşlarımızın “bu konuda bilgi sahibi olması, farkındalık kazandırılması amacı” ile avukatlara yönelik yükümlülük rehberi hazırlandığı bildirilmiştir.

Hazırlanan rehberin bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize sunar, Baronuz mensubu meslektaşlarımıza da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Avukat Metin FEYZİOĞLU
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Eki

“Avukatlar İçin Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Yükümlülüklerle İlişkin Temel Esaslar” Yükümlülük Rehberi

HİZMETE ÖZEL

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı

Sayı : 52055169-663.99 - E.11168
Konu : Rehber

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNE

Bilindiği üzere, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ve Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ş) bendinde; “serbest avukatlar” belirli işlerle sınırlı olmak üzere “yükümlü” tanımı kapsamına alınmıştır.

Buna göre, avukatların tabi olacakları yükümlülükler konusunda farkındalıklarının artırılması amacıyla Başkanlığımızca hazırlanan Rehber yazımız ekinde gönderilmekte olup, söz konusu Rehberin Birliğiniz üyesi avukatlara iletilmesi hususunda,

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Dr. Hayrettin KURT
Bakan a.
Başkan

EK: Rehber (1 Adet)

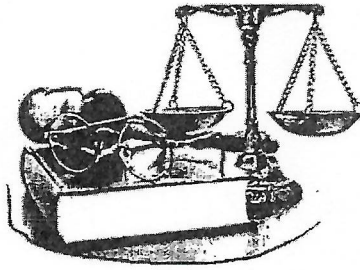
Not: Evrak KEP ile gönderildiğinden fiziksel hali ayrıca GÖNDERİLMEMEYECEKTİR.
HİZMETE ÖZEL

**Mali Suçları Araştırma Kurulu
Başkanlığı**

SERBEST AVUKATLAR İÇİN

**SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ VE TERÖRİZMİN
FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR YÜKÜMLÜLÜKLERE
İLİŞKİN TEMEL ESASLAR**

Mart 2021

İçindekiler

MALİ SUÇLARI ARAŞTIRMA KURULU BAŞKANLIĞI (MASAK) ve FAALİYETLERİ HAKKINDA ÖZET BİLGİ	3
SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASI SUÇU	3
TERÖRİZMİN FİNANSMANI SUÇU	4
YÜKÜMLÜLER	6
YÜKÜMLÜLÜKLER	7
MÜŞTERİNİN TANINMASI YÜKÜMLÜLÜĞÜ	7
Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti Yükümlülüğü	8
Ticaret Siciline Kayıtlı Tüzel Kişilerde Kimlik Tespiti Yükümlülüğü	8
Başkası Adına Yapılan İşlemlerde Kimlik Tespiti Yükümlülüğü	9
İşlemin Reddi ve İş İlişisinin Sona Erdirilmesi	9
ŞÜPHELİ İŞLEM BİLDİRİMİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ	10
Avukatlarda Şüpheli İşlem Bildirimlerini Kim Gönderecektir?	11
Ne Zaman Şüpheli İşlem Bildirimde Bulunulacaktır?	12
Ne Tür İşlemler Şüpheli Olabilir?	12
Şüpheli İşlem Bildiriminde Diğer Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	12
BİLGİ VE BELGE VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ	13
MUHAFAZA VE İBRAZ YÜKÜMLÜLÜĞÜ	13
YAPTIRIMLAR	13

MALİ SUÇLARI ARAŞTIRMA KURULU BAŞKANLIĞI (MASAK) ve FAALİYETLERİ HAKKINDA ÖZET BİLGİ

MASAK, 19.11.1996 tarihinde yürürlüğe giren 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının önlenmesine Dair Kanun ile kurulmuş 17 Şubat 1997 tarihinde faaliyetine başlamıştır.

Aradan geçen zaman zarfında MASAK'ın görev ve yetkileri 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının önlenmesi Hakkında Kanun ve sonrasında 1 ve 43 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle yeniden düzenlenmiştir.

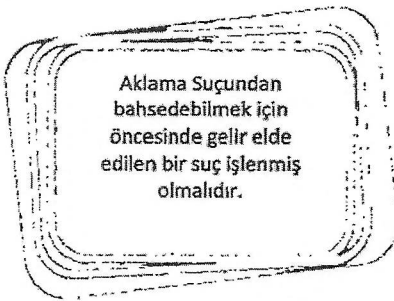
MASAK'ın temel fonksiyonu da suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesi alanındaki gelişmeler ile anılan suçların önlenmesi ve ortaya çıkarılmasına yönelik yöntemler konusunda araştırmalar ve sektörel çalışmalar yapmak, önlemler geliştirmek, veri toplamak, toplanan verileri analiz etmek ve değerlendirmek, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak ve elde edilen bilgi ve sonuçları ilgili makamlara iletmektir.

SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASI SUÇU

Suç gelirlerinin aklanması suçu Türk Ceza Kanunun 282nci Maddesinde; *"Alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini, yurt dışına çıkaran veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla, çeşitli işlemlere tâbi tutan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, anılan suçun işlenmesine iştirak etmeksizin, bu suçun konusunu oluşturan malvarlığı değerini, bu özelliğini bilerek satın alan, kabul eden, bulunduran veya kullanan kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."* şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda genel olarak aklama suçundan bahsedebilmek için;

- Öncelikle bir suç işlenmiş olmalıdır. Öncül suç olarak adlandırılan bu suç, gelir elde

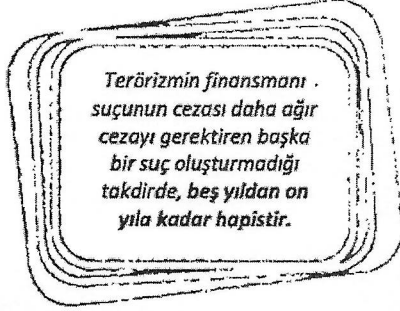

edilmesini mümkün kılan ve Türk Ceza Kanununda alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suç olarak düzenlenmiş olmalıdır. Örneğin resmi veya özel evrakta sahtecilik suçu, dolandırıcılık, hırsızlık, yağma, güveni kötüye kullanma suçları gibi. Öncül suç sonucunda bir ekonomik değer elde edilmiş olmalıdır. Suç geliri, yasaların suç saydığı fiillerden elde edilen her türlü ekonomik menfaat ve değer olarak tanımlanmaktadır.

- En son olarak elde edilen değerlerin yasadışı nitelikten çıkarılıp yasal bir kaynaktan elde edilmiş gibi gösterilmesi amacıyla çeşitli eylemler gerçekleştirilmiş olmalıdır. Suç gelirlerinin kaynağını gizlemek veya yasal yollardan elde edinildiği izlenimi vermek amacıyla yapılan her türlü işlem ve fiil ile bu ekonomik değerleri yurtdışına çıkarmak gibi.

TERÖRİZMİN FİNANSMANI SUÇU

Terörizmin finansmanı suçu 6415 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde şu şekilde hüküm altına alınmıştır: " 3 üncü madde kapsamında suç olarak düzenlenen fiillerin gerçekleştirilmesinde tümüyle veya kısmen kullanılması amacıyla veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek belli bir fiille ilişkilendirilmeden dahi bir teröriste veya terör örgütlerine fon sağlayan veya toplayan kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, **beş yıldan on yıla kadar hapis cezası** ile cezalandırılır."

Özetle; Kanunun 3'üncü maddesinde sayılan fon sağlanması ve toplanması yasak olan fiillerin gerçekleştirilmesinde kullanılması amacıyla veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek bir teröriste veya terör örgütlerine fon sağlanması veya toplanması terörün finansmanı suçunu oluşturmaktadır

Teröristlerin ve terör örgütlerinin nihai amacı gelir elde etmek olmasa da faaliyetlerini finanse edebilmeleri için

mali kaynak bulmak zorunda oldukları malumdur.

Terörün finansmanı yasadışı kaynaklardan sağlanabileceği gibi yasal sayılan kaynaklardan da sağlanabilmektedir.

Bu kaynaklar şöyle özetlenebilir:

Aidat ve bağışlar: Terör örgüt üyesi olmayan ve örgütle bağlantısı bulunmayan kişiler tarafından gönüllü olarak veya duyulan korku nedeniyle terör örgütlerine maddi yardımda bulunulabilir. Bu bağış veya yardımlar doğrudan nakit olarak yapılabileceği gibi yiyecek, ilaç, araç-gereç sağlamak gibi yollardan da yapılabilir.

Kar amacı gütmeyen kuruluşların kullanılması: Kar amacı gütmeyen kuruluşlar aracılığıyla toplanan bağışlarla da terör örgütlerine mali kaynak sağlanabilmektedir. Bağışta bulunan kişiler çoğu zaman verdikleri paraların terör örgütlerine aktarılacağını bilmemekte, bu kuruluşların beyan ettiği yasal amaç çerçevesinde kullanılacağı düşüncesiyle maddi yardımda bulunmaktadır.

Örgütsel yayınlardan elde edilen gelirler: Terör örgütleri, yayınladıkları gazete, dergi ve kitapları ideolojilerini yaymak ve teorik eğitimlerde taraftarlarını eğitmek amacıyla kullanmanın yanında bu yayınları sempatisanlarına satarak mali kaynak sağlamaktadırlar.

Dış destekler: Tarih boyunca terörizm, bazı devletlerin (iç ve uluslararası siyasetlerinin gereği olarak görülüp) doğrudan veya dolaylı olarak kullandığı ve kullanmakta olduğu bir dış politika aracı olmuştur. Terör örgütlerinin büyümesinde dış desteğin büyük payı bulunmaktadır. Dış desteği olmayan bir terörün faaliyetlerini sürdürmesi ve sadece iç kaynaklarla beslenme, barınma, eğitim, silah vb. ihtiyaçlarını karşılaması zordur.

Terör örgütlerine destek veren ülkeler örgütlere, sığınma hakkı vererek, dernek, yayın organı gibi yan kuruluşlar açmasına izin vererek, kamp silah, cephane ve mühimmat yardımı yaparak, barınma, giyecek, yiyecek gibi lojistik imkân sağlayarak yardımda bulunmaktadır.

Ticari faaliyetler: Terör örgütü üyesi olan, üyelikten ayrılmış veya terörün finansmanı ile görünüşte bağlantısı olmayan kişilerce işletilen kuruluşların oluşturulması ve yasal ticari kazançların aktarılması ile de terör örgütlerine destek verilebilmektedir.

Sosyal etkinlikler: Düzenlenen konser, şölen, sergi ve gösteri gibi sosyal etkinlikler yoluyla terör örgütleri tarafından yüksek tutarlı paralar toplanabilmektedir.

Uyuşturucu kaçakçılığı: Getirisi çok yüksek, nakliyesi kolay, alıcısı bol, talep elastikiyeti sert, tedavüldeki değerli para karşılığı takası mümkün, üretimi zahmetsiz, pazarlama ağı kolay bir mal olan uyuşturucu terör örgütleri için önemli bir gelir kaynağıdır.

Fidye alma: Fidye amaçlı adam kaçırma faaliyetleri örgütlerin kullandığı finansman yöntemlerinden biridir. Örgüt bu faaliyetlerde başarısını kanıtladığında adam kaçırmasına gerek kalmayıp korkutma ya da tehdit yoluyla gelir temin etmeye devam edebilmektedir.

Haraç toplama: Örgütlerce haraç toplama, koruma, zarar vermeme, tehdit gibi yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Bu konuda "vergi" adı altında kişilerden zorla para toplamaya da rastlanmaktadır.

Sahtecilik: Günümüzün baskı teknolojisi ve ihtiyaç duyulan her türlü baskı araç, gereç ve malzemenin kolaylıkla bulunabilmesi örgütleri sahtecilikte adeta uzmanlaştırmıştır. Örgütler sahte para basmanın yanı sıra, sahte pasaport basmada da uzmanlaşmışlardır. Başta kendi mensuplarına sahte pasaport ve kimlik basan örgütler, talep halinde organize suç örgütlerine de sahte pasaport ve kimlik basarak gelir temin edebilmektedirler.

İnsan kaçakçılığı: Yasadışı göç organizasyonları ile yakın bağlantı içinde olan terör örgütleri insan kaçakçılığı vasıtasıyla hem kendilerine maddi gelir sağlamakta hem de eleman temin etmekte yoluna gitmektedirler.

Bunların dışında dolandırıcılık, soygun, gasp ve hırsızlık gibi yasadışı eylemler de terörün finansman kaynakları arasında bulunmaktadır.

YÜKÜMLÜLER

Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesi ile daha etkin mücadele edilebilmesi ve mali sistemin suçlular tarafından kullanılmasının engellenebilmesi için, gerek uluslararası alanda gerekse iç hukukta finansal kuruluşlara ve diğer bazı meslek gruplarına yönelik bir takım yükümlülükler getirilmiştir.

Yükümlü; 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca aklama ve terörün finansmanı suçlarıyla mücadelede "önleyici tedbirler" kapsamında getirilen yükümlülüklerin (müşterinin tanınması, şüpheli işlem bildirimi, devamlı bilgi verme, bilgi ve belge verme ile muhafaza ve ibraz) usul ve esaslarını tam ve eksiksiz olarak yerine getirmek zorundadır.

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 27/12/2020 tarihli ve 7262 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle değişik 2. maddesinin d fıkrasında "9/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrası ile alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında ifa edilen mesleki çalışmalar nedeniyle edinilen bilgiler hariç olmak üzere, taşınmaz alım satımı, sınırlı ayni hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlerine ilişkin finansal işlemlerin gerçekleştirilmesi, banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplar ile bu hesaplarda yer alan varlıkların idaresi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest avukatlar" yükümlü olarak sayılmaktadır.

Diğer bir ifadeyle, Serbest Avukatların; kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek faaliyetleri 5549 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan yükümlülükler kapsamında değildir. Daha açık ifade etmek gerekirse; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35. maddesinin 1. fıkrası çerçevesinde hukuki durumu kavramak için yapılan mesleki çalışma sebebiyle öğrenilen veya yargısal ya da alternatif uyuşmazlık çözümü yöntemlerinin uygulandığı süreç dolayısıyla süreç öncesinde, sırasında veya sonrasında edinilen bilgiler yükümlülük kapsamı içinde yer almamaktadır.

Serbest Avukatların; kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek faaliyetleri 5549 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan yükümlülükler kapsamında değildir.

Serbest avukatların, yasa maddesi uyarınca yükümlü sayıldıkları işlemlere aşağıdaki örnekler verilebilir:

-taşınmaz alım satımı işlemlerine dair finansal işlemler,

-sınırlı aynı hak kurulması ve kaldırılması işlemlerine dair finansal işlemler,

-şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlemlerine dair finansal işlemler

-banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplar ile bu hesaplarda yer alan varlıkların idaresi.

5549 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat, ülkemizde aklama ve terörün finansmanı suçlarıyla mücadele usul ve esaslarını düzenlemektedir. Dolayısıyla getirilen yükümlülüklerle önlenmek istenen "aklama ve terörün finansmanı" suçlarıdır. Söz konusu suçlarla mücadelenin temelini finansal iş ve işlemler oluşturmaktadır. Serbest Avukatlara getirilen yükümlülüklerde müvekkillerin finansal iş ve işlemlerinin yönetilmesi, bu işlemlere aracılık edilmesi ve/veya danışmanlık hizmeti verilmesi ile sınırlıdır.

5549 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat, ülkemizde aklama ve terörün finansmanı suçlarıyla mücadele usul ve esaslarını düzenlemektedir. Dolayısıyla getirilen yükümlülüklerle önlenmek istenen "aklama ve terörün finansmanı" suçlarıdır. Söz konusu suçlarla mücadelenin temelini finansal iş ve işlemler oluşturmaktadır. Serbest Avukatlara getirilen yükümlülüklerde müvekkillerin finansal iş ve işlemlerinin yönetilmesi, bu işlemlere aracılık edilmesi ve/veya danışmanlık hizmeti verilmesi ile sınırlıdır.

YÜKÜMLÜLÜKLER

5549 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata bakıldığında birbirinden çok farklı faaliyetlerde bulunan finansal ve finansal olmayan birçok kişi, şirket vb.nin yükümlü olarak sayıldığı görülmektedir. Bunların yükümlü sınıfına alınmasındaki esas amacın "aklama ve terörün finansmanı" suçlarıyla mücadele olduğu hiç unutulmamalıdır. Mevzuatta yer verilen yükümlülükler düzenlenirken her bir yükümlü için ayrı ayrı iş ve işlemler belirtilmemiş genel ifadelerle yer verilmiştir. Bunlara örnek olarak "müşteri" ifadesi gösterilebilir. Her bir yükümlünün muhatap olduğu kişilere ilişkin terminoloji (Sigortalı, yatırımcı vs. gibi) yerine "müşteri" ifadesi kullanılmıştır. Müşteri, yükümlü nezdinde yapılan veya aracılık edilen işlemlerde işlemi yapan (talep eden) veya bu kişilerin nam veya hesabına işlem yapılanları ifade etmektedir.

Dolayısıyla serbest Avukatlar için ilgili mevzuatta geçen "müşteri" ifadesi, vekalet/temsil ettikleri gerçek ve/veya tüzel kişiler olarak değerlendirilmelidir.

MÜŞTERİNİN TANINMASI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yükümlüler, müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar kapsamında; kendileri nezdinde yapılan veya aracılık ettikleri işlemlerde işlem yapılmadan önce, işlem yapanlar ile nam veya hesaplarına işlem yapılanların kimliklerini tespit etmek ve gerekli diğer tedbirleri almak zorundadır.

5549 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi gereğince sizin nezdinizde yapılan veya aracılık edilen işlemlerde işlem yapılmadan önce, işlem yapanlar ile nam veya hesaplarına işlem yapılanların kimliklerinin mevzuata uygun bir şekilde tespit edilmesi gerekmektedir.

Serbest Avukatlar ve müvekkileri arasında gerçekleşecek finansal hizmetlerin sözleşmeye dayalı yapılması esas olduğundan, sürekli iş ilişkisi tanımına girmekte ve hizmet tutarı gözetmeksizin kimliğe ilişkin bilgilerin alınması ve bu bilgilerin doğruluğunun teyit edilmesi suretiyle müvekkillerin ve bu kişilerin adına veya hesabına hareket edenlerin kimliğinin tespit edilmesi gerekmektedir.

Serbest Avukatlar ve müvekkileri arasında gerçekleşecek finansal hizmetlerin sözleşmeye dayalı yapılması esas olduğundan, sürekli iş ilişkisi tanımına girmekte ve hizmet tutarı gözetmeksizin kimliğe ilişkin bilgilerin alınması ve bu bilgilerin doğruluğunun teyit edilmesi suretiyle müvekkillerin ve bu kişilerin adına veya hesabına hareket edenlerin kimliğinin tespit edilmesi gerekmektedir. Noterlerce ilgili yasa ve usule göre düzenlenmiş vekaletnameler ile işlem gerçekleştirilen durumlarda, T.C. nüfus cüzdanı, T.C. sürücü belgesi veya pasaport örneğinin noter onaylı vekaletname üzerinde olması halinde vekaletname kimlik belgesi yerine kullanılabilir.

Kimlik tespitinin, iş ilişkisi tesisinden veya işlem yapılmadan önce tamamlanması gerekmektedir.

Gerçek Kişilerde Kimlik Tespiti Yükümlülüğü

Kimlik tespiti amacıyla alınacak bilgiler: Gerçek kişilerin kimlik tespitinde; ilgilinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarası, adresi ve imza örneği, iş ve mesleğine ilişkin bilgiler varsa telefon numarası, faks numarası, elektronik posta adresi ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınmalıdır.

Kimlik tespiti amacıyla alınan bilgilerin teyidi: Ad, soyad, doğum tarihi ve TC kimlik numarası Türk uyruklular için T.C. nüfus cüzdanı, T.C. sürücü belgesi veya pasaport, Türk uyruklu olmayanlar için pasaport, ikamet belgesi veya Bakanlıkça uygun görülen belgeler üzerinden teyit edilmelidir.

Ticaret Siciline Kayıtlı Tüzel Kişilerde Kimlik Tespiti Yükümlülüğü

Kimlik tespiti amacıyla alınacak bilgiler: Tüzel kişinin unvanı, ticaret sicil numarası, vergi kimlik numarası, faaliyet konusu, açık adresi, telefon numarası ile varsa faks numarası ve elektronik posta adresi, tüzel kişiliği temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, anne ve baba adı, uyruğu ve Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, kimlik belgesinin türü ve numarası bilgileri ile imza örneği alınacaktır.

Kimlik tespiti amacıyla alınan bilgilerin teyidi: Tüzel kişiliğin unvanı, ticaret sicil numarası, faaliyet konusu ve adresinin teyidi ticaret siciline tescile dair belgeler üzerinden, vergi kimlik numarasının teyidi Gelir İdaresi Başkanlığı'nın ilgili birimi tarafından düzenlenen belgeler üzerinden yapılacaktır.

Tüzel kişiyi temsile yetkili kişilerin, kimlik bilgilerinin doğruluğu gerçek kişiler için aranan kimlik belgeleri üzerinden, temsil yetkileri ise tescile dair belgeler üzerinden teyit edilecektir.

Yurt dışında yerleşik tüzel kişilerin kimlik tespiti; Türkiye’de yerleşik tüzel kişiler için aranan belgelere ilgili ülkede tekabül eden belgelerin Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları tarafından onaylanan veya Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi çerçevesinde bu Sözleşmeye taraf ülke makamı tarafından tasdik şerhi düşülen örnekleri üzerinden yapılır. Ayrıca risk temelli yaklaşım çerçevesinde, kimlik bilgileri gerektiğinde bu belgelerin noter onaylı Türkçe tercümeleri üzerinden teyit edilir.

Başkası Adına Yapılan İşlemlerde Kimlik Tespiti Yükümlülüğü

❖ Tüzel kişiler veya tüzel kişiliği olmayan teşekküller adına bunları temsile yetkili kimselerin yetkilendirdiği kişilerce işlem talep edilmesi durumunda;

- Tüzel kişiler veya tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin kimlik tespiti yapılır.
- Tüzel kişi veya tüzel kişiliği olmayan teşekkülün temsile yetkili kimseler ile bunların yetkilendirdiği kişinin kimlik tespiti, gerçek kişilerde kimlik tespiti usulüne göre yapılır.
- Temsile yetkili kişinin kimlik tespitinin gerçek kişilerde kimlik tespiti usulünde yer alan kimlik belgeleri üzerinden yapılamaması halinde tespit, kimlik belgelerinde yer alan bilgileri içermek ve noter onaylı olmak kaydıyla vekâletname veya imza sirküleri üzerinden yapılabilir.
- Temsile yetkili olanlarca yetkilendirilen kişilerin yetki durumu noter onaylı vekâletname veya temsile yetkili olanlar tarafından verilmiş yazılı talimat üzerinden yapılır.

• Temsile yetkili kimselerin yazılı talimat üzerindeki imzaları bunlara ait noter onaylı imza sirküleri üzerindeki imzalar ile teyit edilir.

❖ İşlemlerin gerçek kişi müşteri adına başka bir kişi tarafından yapılması durumunda;

- Müşteri adına hareket eden kişinin kimlik tespiti gerçek kişilerde kimlik tespiti usulüne göre yapılır.

• Ayrıca müşteri adına hareket eden kimsenin yetki durumu noter onaylı vekâletname üzerinden teyit edilir.

• Adına hareket edilen müşterinin kimlik tespiti gerçek kişilerde kimlik tespiti usulüne göre yapılamadığı durumda noter onaylı vekâletname üzerinden yapılır.

• Adına hareket edilen müşterinin daha önce yapılan işlemler nedeniyle kimlik tespitinin yapılmış olması durumunda talep edilen işlem, yazılı talimat üzerinde yer alan müşteri imzasının yükümlü nezdindeki imza ile teyit edilmesi kaydıyla, adına hareket edilen müşterinin yazılı talimatı ile yapılabilir.

İşlemin Reddi ve İş İlişkisinin Sona Erdirilmesi

Kimlik tespitinin yapılamadığı veya iş ilişkisinin amacı hakkında yeterli bilgi edinilemediği durumlarda; iş ilişkisi tesis edemez ve talep edilen işlemi gerçekleştiremezsiniz.

Daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda şüphe duymanız nedeniyle yapılması gereken kimlik tespit ve teyidinin yapılamadığı durumda iş ilişkisini sona erdirmeli ve belirtilen bu hususların şüpheli işlem olup olmadığı da ayrıca değerlendirilmelisiniz.

ŞÜPHELİ İŞLEM BİLDİRİMİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Aklama ve terörizmin finansmanı suçlarıyla mücadelede iki farklı yaklaşım bulunmaktadır. Bunlardan ilki bastırıcı ya da caydırıcı tedbirler denilen ve işlenen suçun, faillerinin, suç eyleminin ve buna ilişkin suç gelirlerinin araştırılıp, incelenip ortaya çıkarılmasına yönelik çalışmalardır.

İkinci ve daha önemli olan yaklaşım ise, daha en başından aklama ve terörün finansmanı suçlarının işlenmesinin engellenmesine yönelik "önleyici tedbirler" olarak adlandırılan faaliyetler bütünüdür.

Şüpheli işlem bildirimi, aklama ve terörün finansmanı suçlarıyla mücadelenin en önemli unsurlarındandır. Şüpheli işlem bildirimi, yükümlüler ile kamu sektörünün işbirliğiyle, aklama ve terörün finansmanı faaliyetlerinin tespit edilebilmesini amaçlamaktadır.

Şüpheli işlemde bulunulabilmesi için "bilgi", "şüphe" veya "şüpheyi" gerektirecek bir hususun bulunması yeterlidir.

Şüpheli işlem; *yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işleme konu malvarlığının; yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına, bu kapsamda terörist eylemler için ya da terör örgütleri, teröristler veya terörün finanse edenler tarafından kullanıldığına veya bunlarla ilgili ya da bağlantılı olduğuna dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması halidir.*

Şüpheli bir işlemle karşılaşıldığında, işlem hakkında yetki ve imkânlar ölçüsünde araştırma yapıldıktan sonra, edinilen bilgi ve bulgular çerçevesinde, Şüpheli İşlem Bildirim Formu (ŞİB formu) doldurulmak suretiyle MASAK Başkanlığına şüpheli işlem bildiriminde (ŞİB) bulunmanız gerekmektedir. Şüpheli işlemler, herhangi bir parasal sınır gözetmeksizin MASAK Başkanlığına bildirilir.

- ⇒ Şüpheli işlem kavramında geçen işlem ifadesi tek bir işlem ile sınırlı olmayıp, **birden çok işlemi kapsayabilir.**
- ⇒ Birden çok işlem bir arada ele alınarak değerlendirildiğinde şüphe arz eden işlemler için tek bir ŞİB formu düzenlenir.

Tanımda da anlaşılabacağı üzere bir şüpheli işlem bildiriminde başlıca aşağıdaki hususlar bulunmaktadır;

- Malvarlığı,
- Gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmeye teşebbüs edilen bir işlem,
- İşleme konu malvarlığının yasadışı yollardan elde edildiği veya terörün finansmanı amacıyla kullanıldığı yönünde şüphe veya bilgi.
- Bu işlemi talep eden müşterinin yasadışı faaliyetlerle ilgisi olabileceği yönünde şüphe veya bilgi.

MASAK Başkanlığı'nın resmi internet sitesi olan <https://masak.hmb.gov.tr/sektor-el-sib-rehberleri> adresindeki Şüpheli İşlem Bildirim Rehberine mutlaka bakınız.

Şüpheli işlem bildirimine ilişkin bazı noktaları açıklamakta yarar bulunmaktadır. “Şüphe”, işleme konu fon veya malvarlığının yasadışı kaynaktan elde edilmiş olabileceği konusunda işlemi gerçekleştiren ve/veya aracılık edenlerde oluşacak, sübjektif bir durumu ifade etmektedir.

Yükümlü sübjektif değerlendirmelerini, algı ve sezisleri, işlemin yapılması sırasında müşterinin davranışları, müşteri ile ilgili olarak daha önce yapılan işlemler ve diğer unsurları dikkate alarak oluşacak kanaatine göre belirlemektedir.

Şüpheli işlem bildirimi ihbar ile karıştırılmamalıdır. Her şeyden önce idari bir birim olan MASAK Başkanlığına gönderilen şüpheli işlem bildirimlerinin, yükümlü nezdinde oluşan şüphenin somutlaştırılmasına çalışmakta olup, aklama ve terörün finansmanı suçlarıyla bağlantısı kurulamayan şüpheli işlem bildirimlerine herhangi bir işlem tesis edilmemektedir. Şüpheli işlemin gönderildiği ilk aşamadan son aşamasına kadar, bildirim gönderen asla ifşa edilmemektedir. Tam gizlilik içinde yürütülen analiz aşamalarında şüphe somut delillere dayandığı anlaşılırsa, ancak o durumda dosya gerekli delil, bilgi ve belgelerle birlikte, yine gönderenin kim olduğu belirtilmeden adli makamlara iletilmektedir.

Serbest Avukatların şüpheli işlem bildirimi yükümlülükleri de, Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrası ile alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında ifa edilen mesleki çalışmalar nedeniyle edinilen bilgiler hariç olmak üzere sadece yasada sınırlı sayıda sayılan taşınmaz alım satımı, sınırlı ayni hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlerine ilişkin finansal işlemlerle ilgilidir. Dolayısıyla şüpheli işlem bildirimi yükümlülüğünün yerine getirilmesinde 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 36 ncı maddesinin ihlalinin bahsetmek mümkün görünmemektedir.

Diğer taraftan şüpheli işlem bildirimi, bilmeyerek bir şekilde aklama ve terörün finansmanı suçlarıyla ilgisi olan veya olduğu düşünülen kişi ve şirketlerle, müşteri, temsilci vekil vs. gibi her ne ad altında olursa olsun, iş ilişkisi tesis etmiş yükümlülerin kendilerini bu suçlara iştirak etmiş olma ihtimalinden de kurtaran bir müessese olarak karşımıza çıkmaktadır.

Avukatlarda Şüpheli İşlem Bildirimlerini Kim Gönderecektir?

9/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrası ile alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında ifa edilen mesleki çalışmalar nedeniyle edinilen bilgiler hariç olmak üzere, taşınmaz alım satımı, sınırlı ayni hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlerine ilişkin finansal işlemlerin gerçekleştirilmesi, banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplar ile bu hesaplarda yer alan varlıkların idaresi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest avukatların şüpheli işlem bildirim yükümlülükleri doğrudan kendileri tarafından yerine getirilecektir.

Bu kişiler şüpheli olabilecek işlemler hakkında, yetki ve imkânları ölçüsünde araştırma yaparak edinilen bilgi ve bulguları değerlendirmek ve şüpheli olduğuna karar verdiği işlemleri MASAK Başkanlığına bildirmekle sorumludur

Şüpheli işlem bildirimi için <https://masak.hmb.gov.tr/emis-online> adresinden online bildirim şeklinde (Serbest Avukatlar için Başkanlıkça uygun görülmesi halinde) veya <https://masak.hmb.gov.tr/sektorel-sib-rehberleri> adresinden şüpheli işlem bildirimi formu indirilip doldurularak ıslak imzalı şekilde posta yoluyla Başkanlığa gönderilebilir. Form doldurulmadan Başkanlığa gönderilen yazılar imzalı olsa dahi şüpheli işlem bildirimi olarak kabul edilmez.

Ne Zaman Şüpheli İşlem Bildirimde Bulunulacaktır?

Şüpheli işlemler, şüphenin oluştuğu tarihten itibaren **en geç on iş günü içinde**, **gecikmesinde sakınca bulunan hallerde ise derhal MASAK Başkanlığına bildirilmelidir.**

Ne Tür İşlemler Şüpheli Olabilir?

Şüpheli işlem bildirimine konu işlemler ve müşterilerle ilgili basın veya benzeri kaynaklara dayanılarak bir **"bilgi"** bulunması halinin doğrudan şüpheli işlem bildiriminde bulunulmasını gerektiren bir durum olduğu aşikârdır. Asıl soru; **şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun** varlığının nasıl tespit edilebileceğidir?

Şüpheli işlemler, şüphenin oluştuğu tarihten itibaren en geç on iş günü içinde MASAK Başkanlığına bildirilmelidir.

Şüpheli işlemler, öncelikle makul bir akla sahip kişinin dahi şüpheleneceği davranışlardan yola çıkılarak, yükümlünün ve/veya çalışanların bu konudaki bilgi, tecrübe, mesleki sorumluluk gibi çeşitli donelerle destekleyerek olası mali suçlarla mücadele kapsamında ortaya çıkardığı bir üründür.

Bu kapsamda, MASAK Başkanlığı resmi internet sitesinde yer alan şüpheli işlem tipleri sizlere, şüpheli işlemlerin tespitinde yol göstermek için belirlenmiş olup, şüpheli işlemlerle ilgili sadece tipler ile kendinizi sınırlandırmamalısınız; şüphe doğuran işlem, sayılan tiplerden herhangi birine uymasa dahi şüpheli işlem bildiriminde bulunmanız gerekmektedir.

Şüpheli İşlem Bildiriminde Diğer Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Bildirim sürecinde, işlemin niteliği veya müşteri profiliyle ilgili daha ayrıntılı araştırma yapılması gerekebilir. Yetki ve imkânlar ölçüsünde yapılacak bu araştırmanın amacı, şüpheyi destekleyecek ek bulguların olup olmadığını tespit etmektir. Araştırma yapılırken, müşterinin, kendisi hakkında bildirimde bulunulacağından şüphelenmesine neden olacak tutum ve davranışlardan kaçınılması gerekmektedir.

Şüpheli işlem bildirimini gerektiren durumlarda sizler tarafından gerekli kimlik tespit işlemleri yapılmalıdır. Ancak bildirim konu şüpheli işlemin teşebbüs aşamasında kaldığı ve gerçekleştirilmediği durumlarda da kimlik tespiti yükümlülüğü mümkün olduğu ölçüde yerine getirilir.

MASAK Başkanlığına şüpheli işlem bildiriminde bulunulduğu, yükümlülük denetimi ile görevlendirilen denetim elemanları ile yargılama sırasında mahkemeler dışında, işleme taraf olanlar dâhil hiç kimseye açıklayamazsınız.

Şüpheli işlem bildirimini için araştırma yapılırken, şüphelenmesine neden olacak tutum ve davranışlardan kaçınılması gerekmektedir.

İhlal edenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

BİLGİ VE BELGE VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yükümlüler, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 7 nci maddesine göre, yükümlüler; Kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kuruluşlar, Başkanlık ve denetim elemanları tarafından istenilecek her türlü bilgi, belge ve bunlara ilişkin her türlü ortamdaki kayıtları, bu kayıtlara erişimi sağlamak veya okunabilir hale getirmek için gerekli tüm bilgi ve şifreleri tam ve doğru olarak vermek ve gerekli kolaylığı sağlamakla sorumludur.

Kendilerinden talepte bulunulanlar savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten kaçınamazlar.

MUHAFAZA VE İBRAZ YÜKÜMLÜLÜĞÜ

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 8nci maddesine göre, yükümlüler, anılan Kanunla getirilen yükümlülüklerle ve işlemlerine ilişkin her türlü ortamdaki; belgeleri düzenleme tarihinden, defter ve kayıtları son kayıt tarihinden, kimlik tespitine ilişkin belgeleri ise son işlem tarihinden itibaren sekiz yıl süreyle muhafaza ve istenmesi halinde yetkililere ibraz etmekle yükümlüdür.

19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 39 uncu maddesinde yer alan; "Avukat, kendisine tevdi olunan evrakı, vekaletin sona ermesinden itibaren üç yıl süre ile saklamakla yükümlüdür. Şu kadar ki, evrakın geri alınması müvekkile yazı ile bildirilmiş olduğu hallerde saklama yükümlülüğü, bildirme tarihinden itibaren üç ayın sonunda sona erer." hükmündeki süre 5549 Sayılı Kanun hükmüne göre sekiz yıl olarak uygulanmalıdır.

YAPTIRIMLAR

Yapılan yükümlülük denetimleri sonucunda, 5549 sayılı Kanunun 13'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre; kimlik tespiti yükümlülüğü, şüpheli işlem bildirim yükümlülüğünün ihlallerinin tespiti halinde, MASAK tarafından Kanunda belirtilen miktarlarda ve işlem başına idari para cezası verilir.

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17'nci maddesinin yedinci fıkrasına göre; idari para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

Yine 5549 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; "yükümlülerin şüpheli işlem bildiriminde bulunulduğunu, yükümlülük denetimi ile görevlendirilen denetim elemanları ve yargılama sırasında mahkemeler dışında hiç kimseye açıklayamayacakları" şeklindeki yükümlülüğün ihlali ile bilgi ve belge verme ve muhafaza ve ibraz yükümlülüklerinin ihlali halinde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

ÖNEMLİ UYARI!

Başkanlığımıza müşteriler tarafından yapılan yazılı ve sözlü başvurulardan; 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunla düzenlenen yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesinde doğrudan Başkanlığımızın muhatap gösterildiğine muttali olunmuştur.

Tabi olunan yasal mevzuat uyarınca istenmesi gereken belgelerin "MASAK tarafından istendiği", yapılmak istenen işlemle ilgili bir tereddüt doğduğunda işlemin tekemmülü için "MASAK'a sorulması gerektiği" ya da mevzuat gereği riskli kabul edilen durumlarda "MASAK izin vermiyor" şeklinde yönlendirmelerde bulunulması, vatandaş nezdinde yanlış izlenimler doğmasına ve işlemin MASAK tarafından onaylanması talebi gibi girişimlerde bulunulmasına sebebiyet vermektedir.

Ayrıca yürütülen incelemeler kapsamında Başkanlığımız yahut denetim elemanları tarafından yükümlülerden müşterileri hakkında bilgi talep edildiği durumlarda, müşterinin bu durumdan doğrudan ya da dolaylı olarak haberdar edilmesi 5549 sayılı Kanun'un "Sırrın ifşası" başlıklı 22 nci maddesi uyarınca sır saklama yükümlülüğünün ihlali olarak değerlendirilebilecek ve yasal müeyyidelerin uygulanması söz konusu olabilecektir.

Bu bakımdan, 5549 sayılı Kanun kapsamındaki yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesinde, müşterilere Başkanlığımızın referans gösterilmesinden kaçınılması gerekmektedir.

Ayrıca Başkanlığımızca yapılan yükümlülük denetimlerinde yükümlülüklere uyulmadığının tespit edilmesi halinde, 5549 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan idari para cezalarının uygulandığının, adli ceza gerektiren yükümlülük ihlallerinin de 14 üncü madde uyarınca adli makamlara gönderildiğinin bilinmesinde yarar bulunmaktadır.

Karşılaşılabilecek bazı özel durum ve sorunların MASAK Başkanlığı'na yazılı olarak iletilmesi gerektiğinin bilinmesinde fayda bulunmaktadır.

Savunma hakkı bakımından diğer kanun hükümlerine aykırı olmamak ve 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki taşınmaz alım satımı, şirket, vakıf ve dernek kurulması, idaresi ve devredilmesi, para ve menkul kıymet yönetimi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest avukatlara yönelik olarak hazırlanan bu broşürde, aklama ve terörizmin finansmanı suçlarıyla mücadele kapsamındaki mevzuatın temel hususlarına yer verilmiştir.

Tüm ilgili mevzuata ve birçok konudaki MASAK Başkanlığı'nın resmi görüşlerini içeren "Sıkça Sorulan Sorular" bölümüne <https://masak.hmb.gov.tr/sikca-sorulan-sorular> resmi internet sitesinden erişebilirsiniz.

Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı

Hazine ve Maliye Bakanlığı
A Blok Dikmen Cad. 06100
Dikmen/ANKARA